

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-53.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-53.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 99.

Ljubljana, petek 1. maja 1936.

Leto II.

Posest, ki se naglo pridobi v začetku, ne bo blagoslovljena ob koncu svojem.

Svetopisemski pregovor.

Radi 1. maja izide prihodnja številka našega lista v soboto ob navadnem času.

Dnevna pratika

Petek, 1. maja 1936. Katoličani: Filip in Jakob. Pravoslavni: 18. aprila 1936. Prakah Jovan.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Petek: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta; Mr. Hočevar, Celovška cesta; Mr. Garbus, Moste — Zaloška cesta.

Vreme

Jugoslavija. Prevladuje oblačno v celi državi, mestoma nekoliko dežja. Temperatura je padla. Zaječar 6 C.

Napoved za danes. Toplo pretežno jasno vreme brez močnega vetra. Sonce vzhaja ob 4.29, zahaja ob 18.45.

Dunajska napoved: Od časa do časa oblačno, padavine, nekoliko hladnejše, toda ta napoved je negotova.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek 1. maja: zaprto.

Sobota 2. maja: Gozd. Premijera. Red B.

Nedelja 3. maja: ob 15. uri: Uboga Ančka. Mladinska predstava. Cene od 10 Din navzdol. Ob 20. uri: Prva legija. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

Kino

Sloga: Kraljevi valček.

Matica: Cirkus Barnum.

Union: Vroča kri.

Šiška: Predavanje.

Ideal: Moje ustne varajo.

Kino Narodni dom Kranj: petek sobota in nedelja »Sužnji denarja«.

Radio Ljubljana

Petek: ob 11: Šolska ura: Mladina se klanja Mariji, nastopijo učenke licejske narodne šole, vodi g. Tome; 12: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, špored; 13.15: plošče; 14: poročila; 18: Zenska ura: Položaj žene v Albaniji; 18.20: plošče; 18.40: Delavska ura: Naloge slovenskega delavstva, g. Pernišek Franc; 19: poročila; 19.30: Narodna ura; 19.50: Smarnice, prenos iz cerkve sv. Cirila in Metoda; 20.20: Maju v pozdrav, pojo: gđ. Zupanova, gđ. Igljeva, ga. Bernot-Golobova, gđ. Rudolfova; 22: poročila; 22.15: Radijski orkester do 23. ure.

Borza

Ljubljana, 1. maj

Današnja	povprečna	vrednost
	tujega denarja	
		Dinarjev
1 hol. goldinar		29.78
1 nemška marka		17.61
1 belga		7.43
1 šv. frank		14.27
1 angl. funt		217.23
1 am. dolar		43.71
1 fr. frank		2.29
1 Kč.		1.81

V privatnem kliringu

1 avstr. šiling	9.20
1 nemška marka	13.95
1 angl. funt	250.00

Samomor izumitelja — Prerokba pri slatinskem vrelcu — Delavstvo hoče svoje pravice — Razvoj tujkega prometa na štajerskem — Gadje leto — Med čebelicami dela — Posledice gladovanja

Dunaj se pere...

Kaj je s prečiščanjem avstrijskih čet

Pariz, 30. aprila. r. Alarmantne vesti o nekem vojaškem alarmu v Avstriji so bile zelo različne. Še danes krožijo vse mogoče vesti. Prvi telegrami so javili, da so v Avstriji premestili vojaške čete, drugi telegram, ki ga je poslal dopisnik agencije Havas na Dunaju pa pravi: Premestitve avstrijskih vojaških čet nimajo nikakega posebnega značaja, ker so se, kot znano, vsakega leta vršila slična premeščenja raznih vojnihih enot z namenom, da se privadijo podnebu v vseh predelih Avstrije, ki je drugačno v alpskih predelih. Posebno pa se povdarja, da se je premeščenje izvedlo v zelo majhnem obsegu. Neresnične so vesti, da to premeščenje bilo izvršeno tudi s težko artilerijo. Že prej je državni podtajnik za narodno obrambo izdal naredbo za manevre tankov v poedinah krajih, a posebno v oblasti Innsbrucka.

Ne sme se na noben način pozabiti, da je Avstrija pred kratkim izvedla ponovno oborožitev in je temu treba pripisovati posledico živahnejšega življenja na vojnem polju. Mnenja se je, da Nemčija ne bo poslala na avstrijsko mejo vojaštva, vendar ima Avstrija vedno pred očmi ravnanje Nemčije in budno pazi na svojo integraliteto. Radi teh ukrepov se Avstriji ne sme pripisati, da predvzema neke vojaške mere, temveč da gre le za neke običajne manevre. Že iz razloga, da je avstrijska vlada i poln gospodar položaja, so vesti o alarmu netočne.

Starhemberg napoveduje boj

Pariz, 30. aprila. r. Po neki vesti se doznava, da bo knez Starhemberg do zadnjega vodil boj proti nacionalno socialistični stranki in da bo v slučaju podzvel zelo ostre ukrepe.

Tajni razgovori Rim-London?

London, 30. aprila. n. V medodajnih krogih demantirajo vest da je bil iz Rima poslan v London specialni kurir, ki naj bi vodil neke tajne razgovore z britansko vlado. Istočasno se demantira vest o posredovanju Nemčije med Italijo in Veliko Britanijo v abesinskem vprašanju.

Tajna ruska pogodba s Kitajem

Sanghaj, 30. aprila. š. Zunanje ministrstvo z vso odločnostjo pobija vesti, ki jih širijo neki elementi z gotovim namenom. V teh vesteh se trdi, da je Kitajska sklenila s Sovjetsko Rusijo tajno pogodbo. Brezdvomno širijo te vesti Kitajci, ki pa nikakor ne bodo pripomogle k zboljšanju odnošajev med Kitajsko in Japonsko.

Nov abesinski odpadnik

Desije, 30. aprila. s. Poglavar plemena Uolo Gala, dedžasmač Amedej Burla se je prijavil in predal italijanskim vojaškim oblastem v Desiju. Boril se bo sedaj proti Abesincem s svojimi 10.000 vojaki. On in tudi drugi abesinski

poglavarji so mnenja, da je vojna izgubljena in da je vsak odpor brezuspešen. Cesar Haile Selasije je izgubil že polovico svojih vojakov tako, da jih ima sedaj samo še okoli 250.000. Burla je rekel, da bodo njegovemu zgledu sledili tudi drugi poglavarji, ki so že zelo nezadovoljni radi dolgotrajne vojne in neprestanih porazov, ki jih doživlja abesinska vojska.

Težka nesreča našega parnika

V bližini Folkenstona v Rokavskem prelivu se je 29. t. m. ob 7. zjutraj potopil naš tovorni parnik »Mrav«, ki se je vračal iz Rotterdam na Sušak. Zaradi silno goste megle je zadel vanj estonski parnik »Mary«, ki se je pri tem precej poškodoval. »Mrav« pa je dobil tako hude poškodbe, da se je v 15 minutah potopil s tovorom vred. Posadka, ki je štela poleg poveljnika 3 oficirje in 7 mornarjev se je rešila z rešilnimi čolnom, ki je popoldne prispel v Dover.

Član posadke jugoslovanskega parnika je izjavil med drugim: Komaj smo se mogli obleči in pohiteti na palubo, od koder smo se takoj vkrcali v rešilni čoln. Ostalo nam je samo to, kar imamo na

MATINEJA

»KINA SLOGE«

v soboto ob 14.15, in v nedeljo ob 10.30 dopoldne

Greta Garbo — John Gilbert

KRALJICA

KRISTINA

Vsi sedeži po enotni ceni
Din 4.50

Znani slovenski junaški tenorist Mario Šimenc, ki te dni gostuje v ljubljanski operi v naslovni vlogi Verdijeve opere »Othello«, ter žanje še vedno velike uspehe.

sebi. Vse se je odigralo v 15 minutah. Megla je bila zelo gosta, vendar smo opazili ob pravem času, da se je ladja začela potapljati.

Novi rektor beograjskega vseučilišča

Senat beograjskega vseučilišča je na predlog dr. Vasilja Popovića izbral za novega rektorja beograjske univerze prof. dr. Dragislava Jovanovića, za prorektorja pa prof. Petra M. Micića. Novi rektor predava o javnem pravu na pravni fakulteti, prorektor pa je profesor tehniške fakultete. Kakor znano, je dosedanji rektor Čorović podal ostavko na svoj položaj.

V diskusiji so posamezni profesorji poudarjali potrebo spremembe smeri v vseučiliški politiki. Za to sta se posebno zavzemala prof. Vasilij Popović in Slobodan Jovanović. Osem profesorjev pa je podpisalo posebno pismo, ki se zavzema za spremembo v tem smislu in ki ga je prečital prof. Živojin Perić. Vsi profesorji so se zavzemali za čim ožji stik z dijaki.

Novi rektor je izdal takoj po svoji izvolitvi proglas na dijake, v katerem pravi:

Dnevna kronika

— Umrl je v Ljubljani g. Ferdinand Zar, mestni uslužbenec v pok. N. v m. p. Preostali so žalje!

— Promoviral je na zagrebski univerzi za doktorico vsega zdravilstva gđ. Vela Plesničar iz Ajdovščine. Čestitamo.

— Diplomirali so na tehniški fakulteti ljubljanske univerze za inženjerje kultur teh. stroke gg. Čuček Ivan, Središče; Dimitrijevič Dragoljub, Kragujevac; Lah Ivan, Loče; Vivod Avgust, Maribor in Vrstošek Božidar, Maribor. Na geodetskem oddelku pa Pohar Jože iz Radeč za geodeta. Čestitamo!

— Osebnosti. Za uradniškega pripravnika je postavljen v 8. pol. skup. pri kr. banski upravi v Ljubljani ing. Lojze Kerin iz Sv. Križa pri Kostanjevici. S kraljevim ukazom so vpokojeni: Karolina Prijatelj, višja nadzornica pošte Ljubljana 1, Antonija Korč, nadzornica pošte Murska Sobota in Ludvik Podgornik, višji nadzornik pošte Maribor 1.

— Prva veterinarska ambulanca v Jugoslaviji. Po privatni iniciativi ustanavlja zagrebska veterinarska fakulteta veterinarsko ambulanco, ki bo prva v naši državi. Gradili jo bodo po načrtih šole narodnega zdravlja v vasi Oborovo na levi obali Save.

— Stavka pri »Tivarju«. V znani tovarni oblek »Tivar« v Varaždinu je stopilo v stavko nad 700 delavcev. Vršijo se pogajanja med zastopniki tovarne in delavstvom, posreduje pa tudi banska uprava. Če se ne bi posrečilo urediti ta spor, bo stopilo v stavko 2300 delavcev.

Kurja očesa, trdo kožo in zarasle nohte Vam odstranimo brez bolečin, ter strokovnjaško zmasiramo noge v naši pedikuri.

Oblučite nas, prepričajte se!

Nega nog Din 10.—

Ljubljana, Selenburgova 7.

— Še eno izjavo o reformiranju naše radiofonije prinaša na uvodnem mestu ilustrirana revija za radio, gledališče in film »NAS VAL«, ki je pravkar izšla. Iz bogate vsebine te naše odlične revije navajamo le najvažnejše prispevke: Nezmotljivo sredstvo, Gulliver v zvočnem filmu. Pesem s ceste v ljubljanski drami. Pesem ljubezni v ljubljanski opereti. Slike k oddajam ljubljanske radijske postaje. Otroška ura v našem radiu. Iz novih filmov. Vse prispevke krasi številne ilustracije. Posebnost »Našega vala« je priloga »Po opernem svetu«, kjer najdemo v vsaki številki po eno opero, ki je ravno sedaj na sporedu oddaje. Ti operni izvlečki so pisani s posebnim ozirom na radijske poslušalce. V novi številki imamo izvleček Verdijeve opere »Ples v maskah«, ki jo zagrebska opera oddaja 28. t. m. za naše poslušalce. — Programski del »Našega vala« prinaša na 32 straneh točne in pregledno urejene sporede vseh domačih in inozemskih radijskih postaj na kratkih, srednjih in dolgih valovih. »NAS VAL« ni samo naša najboljša, je tudi najcenejša revija. Posamezna številka, ki obsega 40 strani stane samo 4.— dinarje. Mesečna naročnina znaša 12.— dinarjev. Pišite še danes na upravo revije »NAS VAL« Ljubljana, Knafljeva 5 in zahtevajte brezplačno in brezobvezno na ogled in izvod.

Opozorilo p. n. naročnikom!

Današnji številki smo priložili čekovne položnice in vlijudno prosimo vse cenj. naročnike, da se jih poslužijo za nakazilo naročnine za mesec maj.

Zamudnike, ki so še v zaostanku z naročnino za nazaj, opozarjamo, naj isto nemudoma poravnajo, ker bomo sicer primorani jim nadaljnje pošiljanje lista ustaviti.

Cenj. naročnike, ki so z naročnino na tekočem, pa prosimo, naj položnice ne zavržejo, temveč jo izroče kateremu svojih znancev, ki bi se morda tudi naročil na naš list.

Priporočamo se vsem prijateljem, naj nam pomagajo pri širjenju našega lista, saj je to list, ki krepko zastopa interese malega človeka, popolnoma neodvisen in nepristranski — in povrh še tako poceni, da to malenkostno naročnino pač lahko vsakdo zmore.

UPRAVA.

Simultanka dr. Aleksandra Aljehina

Ljubljana, 30. aprila. Včeraj popoldne ob 17.03 je prispel z brzovlakom v Ljubljano vele mojster dr. Aleksander Aljehin. Ljubljanski šahisti so mu priredili navdušen sprejem.

Zvečer ob 19.45 je začela težko pričakovana simultanka produkcije dr. Aljehina pod pokroviteljstvom predsednika ljubljanske občine dr. Adlešiča v kletni dvorani hotela »Metropole«. Nekaj minut pred 20. uro je vstopil v dvorano burno pozdravljen bivši svetovni prvak dr. Aljehin z zastopnikom občine podžupanom dr. Ravničarjem, mojstrom dr. Milanom Vidmarjem, dalje s predsednikom Združenih ljubljanskih šah. klubov prof. ing. Kasalom, Cirilom Vidmarjem — organizatorjem simultanke in predsednikom Slov. šah. zveze g. Kozino.

Prof. ing. Kasal je prisrčno pozdravil svetovnega mojstra dr. Aljehina, a nato je dr. Ravničar v imenu mestne občine ljubljanske izrekel dobrodošlico mojstru svetovne kapacitete.

Nato je pričel dr. Aljehin igrati simultanko proti 43 najboljšim ljubljanskim šahistom. Prve poteze je vlekel z veliko naglico in šele po 10 potezi se je tempo nekako umiril.

Prva žrtev

V dvorani na levi je nenadoma završalo. Mat! — Kdo je mat? — Aljehin? — Norec! Ali ne veš, da se ne bo pustil takle mojster kot je Aljehin matirat' v šestih cugih! — Je takoj zavrnil navdušen kibic svojega prijatelja.

No, in kaj je bilo? Res, da pravi mat! Prva žrtev dr. Aljehina je bil torej Pintarič (L. Š. K.) ob 20.25. Igral je Karokanovo otvoritev in nenadoma spregledal mat s konjem. To se lahko pripeti vsakemu!

Naši šahisti

Pa pogledajmo malo dalje. Dr. Aljehin si je z neverjetno sigurnostjo in duhovitostjo ustvarjal močne pozicije, tu pa tam skušal nasprotniku razbiti napad. Mnogokrat mu je uspelo »zavojščiti« tu pa tam kakoga kmeta, toda naši šahisti niso klonili — še bolj so se zagrizli v misli.

ROBERTA

je najmelodijoznejša opereta, ki je do danes komponirana

ROBERTA

je plesna senzacija najboljšega svetovnega plesnega para

ROBERTA

je dovršenost v modli, okusnih toaletah

ROBERTA

je senzacionalen film, ki teče pod imenom »Top-Hat« že 3 tedne v Apoloteatru na Dunaju

POLEG TEGA SE PRVI PLASTICNI FILM V NARAVNIH BARVAH

Simfonija barv, opojnih arlj in melodij ter eksotičnih španskih plesov!

La Cucaracha

Premiera tega prekrasnega sporeda v petek 1. maja!

KINO SLOGA, tel. 27-30

Aljehin govori

Dr. Aljehin se je zahvalil za pozdrav, za tako navdušen sprejem, ki ga je bil deležen v naši Ljubljani v Jugoslaviji, raju nešteti prirodnih krasot. Med drugim je omenil izgubljeni match z dr. Euwejem, ki ga je nesrečno izgubil, a povdaril, da bo dokazal še moč starega Aljehina, zlasti na nottinghamskem veleturnirju, kjer bo igral tudi tovariš dr. Vidmar, in hoče dokazati, da je še stari Aljehin ter napeli vse sile, da zasede šahovski prestol spet — Slovani!

Navdušeni šahisti so zopet prisrčno pozdravili svetovnega mojstra po njegovem razvnetem govoru.

In še njegov stari znanec, mojster dr. Milan Vidmar je omenil velike borbe z dr. Aljehinom in je prepričan, da Aljehinova zvezda še ni ugasnila, ampak, da bo še zablestela.

Glasno debatiranje kibicev morajo prireditelji ublaževati s pomirjevalnimi besedami in gestami.

Prvi uspeh za Ljubljano

je dosegel Remškar (Triglav) in sicer je remiziral ob 22.10. No, potem pa kar slede: Dobnikar (Triglav), Iskra (L. Š. K.), Bajec (Triglav), Simonič (L. Š. K.) vsi remis. No in prvi poraz je tudi moral priti. Medtem, ko je slavni mojster »zamehuril« že 5 igralcev, si je ustvaril močno pozicijo Asejev (L. Š. K.) in Aljehin je izgubil prvo partijo ob 22.10 zjutraj.

14 letni junak

No, in še en mož je rešil čast Ljubljane! Mali nadarjeni Sešek, ki mu prištevajo komaj 14 let, je doma iz Medvoda pa ti igra fant tako dobro, da se mu je moral Aljehin vdati kot drugemu zmagovalcu ob 4 zjutraj.

Razgovori s čitatelji

Opazke dneva

Ljubljana, 30. aprila.

Na dopis patriota:

Jasno je, prijatelj, da more biti na zunaj močna le taka država, ki je notranje močna.

Zunanjepolitični položaj je danes tako kočljiv, da ga je treba zasledovati z budnim očesom, in da moramo tudi mi Jugoslovani gledati, da bomo na vse dobro pripravljeni.

Za to pa nam je predvsem potrebna notranja složnost. Sedanje prilike morajo pač vsakega patriota navdajati s skrbjo. Kam plovemo?

Politično pomirjenje je nujna potreba in dolžnost vseh dobrih državljanov je delati na tem, da bo pomirjenje čim prej doseženo. In veliko odgovornost si nalagajo pred narodom in zgodovino tisti, ki na ta ali oni način zavirajo, da ne more priti do pomirjenja.

Brez žrtev seveda ne gre nič. A podoba je, da nobena stran ni pripravljena kaj žrtvovati. Strankarski egoizem je vedno tisto, kar najbolj škoduje interesom celokupnosti.

©

Na drug dopis:

Razveseljivo je, da je ta strahovita afera, kjer je bila država oškodovana za tako ogromne vsote, zdaj v rokah sodišča. Pa se gotovo ne bo dalo ničesar več »zabašuriti«.

Kar sicer pišete o korupciji, prijatelj, je pač žal tako, da je korupcija nekaka rak-rana človeštva od njegovih pradavnin. V starem Kitaju 8000 let pred Kristom je že cvetela korupcija. In stari egiptski papirusi nam pripovedujejo o tem čudovite reči. Nekega Faraona je klika celo umorila, ko je izkušal zatreti v svoji državi korupcijo.

V kateri državi in v kateri dobi pa še ni bilo korupcijskih afer?

Tudi Napoleon se je boril proti korupciji. Ko je kot prvi konzul prevzel oblast, je v državnem svetu izjavil:

»Vse okrog mene krade... vlada je slabotna... Čim postane kdo minister, si sežida palačo... Ta dežela je pokvarjena do kraja.«

No, pri nas je v zadnji čas že bolje, to se mora priznati. Narod pa vsekakor pozdravlja vsakega moža, ki je čistih rok.

Torej od 43 partij so dosegli ljubljanski šahisti

8 zmag in 17 remijev

Vsekakor zelo lep uspeh, ki priča, da je Ljubljana še vedno najmočnejši šahovski center v Jugoslaviji. Simultanka je trajala od osmih zvečer do četrta na šesto zjutraj, torej celih 9 ur.

V jutranjih urah je odšlo mnogo kibicev v tople postelje, preje zakajena dvorana od dima, ki so ga strastni kadilci puhali kot za stavbo, se je »razkadilal«.

Borba za okrepitev delavskega zavarovanja

**Delavstvo hoče ohraniti svoje pravice in
obvarovati svoje ustanove**

Kranj, 30. aprila.

Na članski konferenci ekspoziture O. U. Z. D. v Kranju so bili stavljeni konkretni predlogi, po katerih naj bi se uvedlo za vse kategorije delavcev in nameščen-
cev tudi zavarovanje za starost, onemoglost in brezposelnost. Zbo-
rovanje je imelo namen prikaza-
ti sodobno stanje socialnega za-
varovanja in uresničiti želje član-
stva.

Polnoštevilno zbranim obratnim
zaupnikom je dr. Bohinc, ravnatelj O. U. Z. D., obrazložil vse
težkoče, s katerimi se mora bo-
riti naše socialno zavarovanje.
Zlasti je poudarjal vse nevarno-
sti, ki prete

Uničiti

delavsko zavarovanje

V prvi vrsti je to prosta izbira
zdravniškega, ki bi brez dvoma po-
menila resno nevarnost za finan-
ce bolniškega zavarovanja, ker
bi prosta izbira prinesla večje
število neresnih bolnikov in bi se
tako uveljavile slabe strani zdrav-
nikov in zavarovancev. Da se

preprečiti zlorabe

zato naj tudi ureditev hranarine,
zaradi katere nastaja največ spo-
rov med zdravniški in zavarovan-
ci, ostane na dosedanj podlagi.
Nadalje je dr. Bohinc prešel na
finančne težave, ki vodijo do pa-
sivnega zavarovanja. Od predpi-
sanih prispevkov izplača bolniška
blagajna 80 odstotkov, kar se-
veda ustreza pogojem za aktiv-
no zavarovanje. Toda vsakoletno
je

od vseh predvidenih pri- spevkov 30% neplačanih

Tako mora potem kriti blagajna
to pasivo z neugodnim zavarova-

njem, dočim imajo ostale dr-
ve subvencije za pasivno zavarova-
nje. Da se vsa ta pereča vpraša-
nja rešijo, je dr. Bohinc predla-
gal ustanovitev delavskih zdrav-
stvenih odborov, ki naj bi skrbeli
za zaščito socialnega zavarovanja
pred izkoriščanjem in za zdrav-
stvo.

Zdravnik dr. Bežek je v imenu
zdrav. organizacije pri O. U. Z. D.
predložil vse spore in nasprotja,
ki nastajajo zaradi obstoječih
uredb, zlasti zaradi uredbe veza-
ne zdravniške službe, banovine
in zdravil, ker nekateri podtikajo

domneva

o manjvrednosti zdravil

Glede tega je obrazložil, da ima-
jo zdravniki nalog predpisati ce-
nejša zdravila, to pa samo v tem
slučaju, če so ta zdravila enako-
vredna z dražjimi tujimi proizvo-
di.

V imenu delavstva je predsed-
nik splošne delavske organizaci-
je g. Krč iz Kranja, stavil pred-
log, naj se izvrše

volitve v Okrožni urad

Imamo 6 milijonov dolgov, je de-
jal g. Krč, in to moramo varovat.
Če hočemo, da dobij delavec hra-
narino, moramo prisiliti deloda-
jalce, da bodo plačevali redno
prispevke, ker delodajalci včasih
še tistega, kar delavce plača, ne
izplačajo bolniški blagajni. Zato
zahtevamo, da okrožni urad iz-
toži vse prispevke, ki ne bi bili
tekotom treh mesecev plačani. Da-
lje zahtevamo, da morajo priti v
zavarovanje tudi delavci pri jav-
nih delih, ki dosedaj niso dolžni
biti zavarovanci.

Ves svet slavi obletnico smrti velikega dramatika Shakespearesa. V
Stratford-on-Avonu so letos 23. aprila praznovali ne samo obletnico
smrti, temveč tudi rojstva velikega umetnika. Vsa Anglija se je
zbrala v tem rojstnem ter smrtnem kraju, da se pokloni nesmrtnemu
geniju

PROŠEK

desetletni, najboljše vrste, dobite pri stari vinski trvdki

PERO KOLIĆ — DUBROVNIK

OSNOVANI LETA 1877

kakor tudi vse ostale vrste namiznih in desertnih vin.

SKLADIŠČA: Beograd — Zagreb — Praha. CENE SOLIDNE

Na zahtevo brezplačni vzorci.

Končno so zborovalci poslali
ministrstvu socialne politike svo-
je zahteve.

Zastopniki delavstva

Ministrstvo socialne politike in
narodno zdravje pozivamo, da
nemudno omogoči izvedbo voli-
tev v osrednji in v okrožne ura-
de za zavarovanje delavcev.

Do izvedbe volitev naj se pa
pritegne v vodstvo teh ustanov
zastopnike vseh delavskih in na-
meščenskih organizacij po pred-
logih, kaor jih bodo stavile De-
lavske zbornice.

Protestiramo

proti neupoštevanju predlogov
Delavske zbornice v Ljubljani
pri imenovanju članov ravnatelj-
stva OUZD v Ljubljani in Zagre-
bu, kjer tvorijo delojemalski del
samouprave samo zastopniki naj-
šibkejših organizacij, dočim se
ogromna večina članstva tega za-
voda vsled nezaupanja na tak na-

čin imenovane samouprave, za-
vodu vedno bolj odtuja.

Ponovno zahtevamo

izvedbo zavarovanja za starost in onemoglost ter zoper brezposelnost

katerega naj bodo deležne vse
kategorije delavcev in nameščen-
cev. Pozivamo vse delavce in
nameščence, da okrepe svoje or-
ganizacije in potom njih izvojuje-
jo te svoje najosnovnejše pravi-
ce.

Zahtevamo, da se čimprej
omogoči vsem strokam delavstva
zavarovanje za višje dajatve, ka-
kor ga imajo sedaj le privatni na-
meščenci.

Zahtevamo, da država poskrbi

potrebna sredstva

da morejo bolnice v zadostni
meri nuditi bolnikom vso oskrbo,
ki je z ozirom na njihovo zdrav-
stveno stanje potrebna.

Dva velika filma v enem programu Premiera filmov „La Cucuraha“ in „Roberta“ v Slogi

Ljubljana, 30. aprila

Nekaj prav velikomestnega in pre-
krasnega nam bo pokazala Sloga od
jutri, 1. maja dalje! Uprava kina Slo-
ge se prav posebno trudi zadovoljiti
svojo publiko in si pridobiva vedno
večje in lepše filme. Topot bomo vi-
deli program, ki teče v najboljšem
dunajskem kinu Apolo kino že 3. te-
den! Če pomislimo, da je na Dunaju
v tem kinu najnižja vstopnina 3 šil-
linge in če primerjamo s to ceno vstop-
nino v kinu Slogi, vidimo kaj se nam
nudi v Ljubljani za smešno majhno
vsotico. V kinu Slogi bomo torej od
jutri naprej videli prvi trodimenzio-
nalni film »La Cucuraha«, ki je iz-
delan po najnovejšem načinu Techni-
kolov. Cela simfonija prekrasnih barv,
melodičnih arij, ekotičnih plesov, bo
očarala vsakega gledalca. Potem pri-
de na vrsto opereta »Roberta«. Na
Dunaju jo igrajo pod drugim imenom

in sicer »Top — Hat«. Če se še spo-
minjate filma »Rio Rita«, lahko trdi-
mo, da je film »Roberta« daleko za-
senčil prejšnji film, dasi je bil »Rio
Rita« res lep, prvovrsten film. V »Ro-
berti« imamo melodiko, okrašenih sla-
gerjev, plesa, dinamike, tempa, hu-
morja, čarobnega petja — skratka
toliko okusa in fines, da so se temu
filmu, ki je imel vsepovsod velik us-
peh, čudili milijoni in milijoni! To ni
ena tistih skromnih dunajskih operet
z romantično sentimentalno noto, s
skromnim hotelom in malo plesa. »Ro-
berti« imamo melodiko, krasnih sla-
snega, film za ljudi najfinjšega oku-
sa. Naša najboljša ljubljanska publi-
ka bo torej z Roberto in celim pro-
gramom v Slogi izredno zadovoljna!

Matinejska predstava v soboto in
nedeljo, pa nam bo pokazala Greta
Garbo v njenem najlepšem filmu »Kra-
ljica Kristina«.

Muzej je spet odprt

vodnik in tolmač po zbirkah

Ljubljana, 30. aprila.

Muzeji niso samo pomembna
svetišča znanosti, ampak tudi
najboljše vzgojno sredstvo za
najširše ljudske plasti. V bogatih
zakladnicah muzejskih zbirk naj-
de brez dvoma vsakdo kaj, kar
mu širi obzorje.

Zato posebej opozarjamo zlasti
naše učitelje z dežele, naj ne za-
mude

ugodne prilike

in naj si, ko pridejo kdaj ob ne-
deljah v Ljubljano, ogledajo mu-
zejske zbirke, ki bodo od prihod-
nje nedelje (3. maja) dalje odprte
vsako nedeljo od 10. do 12. do-
poldne za splošen brezplačen po-
set. Občinstvu je na razpolago
tiskani

kjer so razstavljene razen tega
tudi nekatere najnoveše pridobi-
bitve (na pr. Grebenčeva kolek-
cija domače obrtnosti, srednjeve-
ška slikana okna, tkz. devinski
kapiteljski vrč iz l. 1591 z email-
no slikarjo, vitrina z jugoslovansko
numizmatiko, lužičkosrbska,
južnosrbska in belokranjska na-
rodna noša, več predmetov ljud-
ske pa tudi umetne plastike iz
raznih razdobij, prazgodovinska
situla s torevtično okrašenim po-
krovom, edinstven hallstattski
oklep z mečem in drugim poso-
djem, izbor iz Mecklenburške ar-
heološke zbirke, izumrla barska
fauna, jadranska fauna.

Maribor

m— Narodno gledališče. Petek, 1. maja: Zaprt. — Sobota, 2. maja ob 20.: »Ples v Savoju«. Gostovanje Erike Družovičeve iz Zagreba.

m— 50 osnutkov je prejela uprava MT na podlagi razpisa za plakat letošnje prireditve Mariborskega tedna. Nekaj osnutkov je prišlo tudi iz inozemstva. Prihodnji teden bodo osnutki razstavljeni v spodnji kazinski dvorani.

m— Zaljubljenke med seboj. Delavki Jožica K. in Katarina R. sta bili obe hkratu zaljubljeni v istega fanta. Vendar je imela Jožica pri fantu več uspeha, zaradi česar se je v Katarininem srcu naselil črv ljubosumnosti. Katarina je pri sebi sklenila, da se bo Jožici bridko maščevala. V torek popoldne jo je počakala pred tovarno in je nič hudega slutečo Jožico z debelo gorjaco naklestila po glavi, da je ta obležala nezavestna. Epilog te mične zgodbe bo pred sodiščem.

m— Izpred sodišča. Mali kazenski senat je obsodil 23-letnega delavca Ferda S. na 4 mesece, 21-letnega viničarja Ernesta J. pa na 3 mesece strogega zapor, ker sta pred kratkim vlomila v klet posestnika Mirka Valentinčiča in mu zmačkala nad 100 litrov vina.

m— Erika Družovičeva je priljubljen gost mariborskega gledališča. Njeni nastopi so vselej zbudili veliko zanimanje, o čemer so pričale razprodane predstave. V soboto, 2. maja bomo videli in slišali Družovičovo, ki je Mariborčanka, kot Madeleine v opereti »Ples v Savoju«. Zaradi velikega zanimanja rezervirajte vstopnice v predprodaji.

m— Roparski napad. Že izsledeni fantje so v nedeljo zvečer napadli v Limbušu 34-letnega delavca Jurija Gobca. Z noži so mu prizadeli 7 vbodljajev, hude poškodbe pa je Gobec zadobil tudi s koli. Ko se je onesvestil, so mu napadalci pobrali nekaj gotovine, uro, nož itd. Gobec se zdravi v mariborski bolnišnici, fantje pa bodo imeli opravka pred sodiščem.

m— Drage črešnje. Na trgu so se pojavile prve laške črešnje, ki jih pa bodo lahko zobali samo izbranci. Kilogram velja 24 dinarjev!

m— Kino. Grajski: Sijajen nemški vefilm »Noč ljubezni«. — Union: Popularna ljudska veseligr »Marta« (Zadnja roža).

Celje

c— Javna dela v velikem obsegu. V prvi polovici maja se bodo začela izvajati velika javna dela v celjskem srezu, kakor jih je vlada obljubila. Nadaljevali bodo z regulacijo Savinje v razširjenem obsegu, z gradnjo cest pri Sv. Jakobu, v Vojniku in drugod. Sprejemali bodo delavce v velikem številu. Vsi, ki bi radi delali, se naj oglasijo pri g. prof. Cestniku v Ljudski posojilnici ali pa pri županu g. Mihelčiču.

c— Zopet je povozil neznan avto v noči od ponedeljka na torek na resti med Celjem in Laškim 60 letnega brezposelnega peka Terška Alojza iz Celja. Hudo mu je poškodovala glavo in prsni koš.

c— Levo nogo v gležnju si je zlomil 12 letni čevljarjev sin Franc Kač iz Gosposke ulice, ko je v torek padel pred mestno narodno šolo.

c— Gledališče. V režiji Bratka Krefta bo ljubljenska drama vprizorila v torek 5. maja rusko komedijo »Gozd«.

Lep razvoj tujskega prometa na štajerskem

Maribor, 30. aprila.

Pretekli torek popoldne je bil pri »Orlu« občni zbor mariborske Tujsko-prometne zveze, ki ji je poverjena skrb za povzdigo tujkega prometa na Štajerskem. Občni zbor so počastili z navzočnostjo med drugimi tudi predsednik ljubljanske TPZ ravnatelj g. Pirnat oba sreska načelnika, narodna poslanca Janžekovič in Gaššek, podpredsednik mariborske občine Žebot, predsednik Olepševalnega društva dr. Lipold, in zastopnik SPD Franjo Majer.

Upravno poročilo

je podal predsednik narodni poslanec dr. Jančič, ki že tri leta z veliko poštrevnostjo in ljubeznijo predseduje TPZ. Prikazal je v širokih obrisih dosedanje triletno delo, ki je zabeležilo nekaj prav vidnih uspehov. Je pa še precej neresenih načrtov, katerih realizacija bo mnogo pripomogla k povzdigi in utrditvi tujkega prometa. Premoženje zveze je naraslo za 60 odstotkov in znaša sedaj 661.000 dinarjev.

Podrobnejše je bilo naslednje poročilo ravnatelja J. Loosa. Preteklo poslovno leto je zabeležilo posebno viden uspeh v porastu notranjega turizma, kar je posledica ugodnih vremenskih prilik in pa primerna konstelacija cen na naših tržiščih. Maribor je lani zabeležil 28.015 tujcev, od teh je bilo 20.381 Jugoslovancev in 7634 inozemcev. V Celju je bilo 13.129 gostov v Ptuj 2031, v Rogaški Slatini 6751, Dobrni 3316, Slatini-Radenci 1103, Laškem 1959, v Rimskih Toplicah 430, v Ribnici na Pohorju 1075, v Logarski dolini 845 gostov. Planinske postojanke je obiskalo 40.023 gostov in sicer 38.320 Jugoslovancev in 1703 inozemci. Zanimivo je izredno visoko število nočnočnikov, ki jih je bilo na območju mariborske TPZ 294.053! Pri računanju povprečne nočnine 30 dinarjev po osebi, dobimo že pri tej postavki lepo vsoto okroglo

9 milijonov dinarjev

kar je gotovo precejšnjega pomena za poživitev našega narodnega gospodarstva. Veliko skrb je mariborska TPZ posvečala ureditvi naših precej zanemarjenih cest. Mnogo je storila pri izposlovanju potrebnega kredita za ureditev ceste Maribor - Št. Lj. Iz nerazumljivih vzrokov pa se

c—Po stopnicah je padel in si zlomil levo roko 12 letni Alojz Selj, posestnikov sin v Št. Janžu pri Velenju. — V Gaberju pri Celju je pa 3-letni delavčev sin Potočnik Daniel doma tako nerodno padel, da si je zlomil desno nogo. Oba se zdravita v bolnišnici.

c—Math v 12 potezah. Na torkovi simultanki, ki jo je odigral svetovni šahovski mojster dr. Aljehin s 40 šahisti, je padla prva »žrtev« že v 12 potezah. V 4 in pol urah je matiral 35 šahistov, 5 pa je bilo remis. Matirani šahisti so bili razen iz Celja, tudi iz Šoštanj, Trbovelj, Laškega, Konjic in Šmarja.

c—Umrli je v celjski bolnišnici 26-letni rudar Jože Halužan iz Huma na Sotli. N. v m. p.l.

modernizacija te cestne zveze zavlačuje, zato bodo storjeni novi koraki, da pride čim prej do realizacije. Zveza je nadalje poskrbela, da so se primerno uredile nekatere banovinske ceste.

Veliko truda je posvetila TPZ propagandi naših krajev. V ta namen je izdala več prospektov, med katerimi prednjači reprezentativni prospekt Maribora. Nadalje je bila organizirana na Mariborskem tednu izredno učinkovita tujsko - prometna razstava. V Št. Lj. in Dravogradu sta bili tvorjeni novi poslovalnici zveze. Številni so bili tudi izleti, ki jih je zveza organizirala v bližnje in oddaljene kraje.

Zanimivi so bogati

načrti za prihodnje poslovno leto

Seveda bo storjeno zopet vse, da bo tujski promet dosegel še večje uspehe, ki bodo v korist predvsem našemu človeku. Zveza bo založila številne prospekte in druge propagandne brošure, izmed katerih bo najvažnejši podoben vodič po Sloveniji v nemškem jeziku. Izdala bo skupno z ljubljansko TPZ. Nova postojanka bo otvorena v Ptuj, kjer bo

Dva dečka sta zakrivila smrt

Ptuj, 30. aprila.

Dne 18. aprila je umrl v ptujski bolnišnici radi strašnih opeklin 52 letni hlapec Bračič Ivan iz Ložine, ki je služil že čez 35 let kot hlapec pri Kozlu Janezu oziroma še prej tudi pri njegovem očetu. Ob prevozu v bolnico sta izpovedala službodajalec in ponesrečenec sam, da se je hlapec ponesrečil pri sežiganju dračja. Spodrsnilo da mu je na strmem bregu in se je skotalil

naravnost na ogenj

kjer je zgorela na njem vsa obleka. Zadobil je tako strašne opekline, da je po dveh dneh v groznih mukah umrl. O nesreči je naš list že poročal.

Za zadevo se je začelo zanimati tudi orožništvo, ki pa je ugotovilo, da se je

zgodilo popolnoma drugače

Bračič je 16. aprila odšel z voli v kake četrt ure oddaljen gozd po drva. Spremljala sta ga tudi 11 letni gospodarjev sin Vincenc in njegov 12 letni brat Jakob. Ko so naložili drva, se je Bračič

vlegel v travo in zaspal

Bil je namreč zelo zaspan, ker je vso noč kuhal žganje in vrhu tega je še spil nekaj žganja kar ga je še bolj omanilo, preden je odšel po drva.

Ker ga dečka nista nikakor mogla zbuditi, sta v svoji otroški nagajivosti

prinesla tik njega slamo in jo zažgala

Plamen je objel spečega hlapca ter se je vžgala na njem obleka.

propagandna in informacijska pisarna. Organizirana bo nadalje kolektivna reklama po domačih in inozemskih listih ter revijah.

V nadaljevanju običnega zbora je bilo podano še poročilo o denarnem prometu, ki je presegal milijon dinarjev. Nadzorni odbor, za katerega je poročal g. Rodošek, je predlagal razrešeno upravo, ravnatelju g. Loosu pa še polvalo, kar je bilo sprejeto z odobravanjem. Odoben je bil tudi proračun za bodoče poslovno leto v višini 595.100 dinarjev. Ker je bila odobrena sprememba pravil mariborske TPZ, so volitve nove uprave izostale in bo uprava voljena na izrednem običnem zboru, ki bo sklican v kratkem na osnovi spremenjenih pravil.

Pri primernostih so govorili še podžupan g. Žebot v zadevi dokončne ureditve ceste Maribor - Št. Lj., nadalje g. Valjak glede nujnosti, da dobi TPZ nove poslovne prostore v Mariboru in g. Lesjak iz Ruš, da bi se

Ribnica na Pohorju

uvrstila med letoviške kraje. — Občni zbor delavne mariborske TPZ je pokazal, da je dosedanja propaganda za naše kraje že doslej prinesla obilo koristi našemu celotnemu narodnemu gospodarstvu, uspehi pa bodo gotovo še večji, ko bodo uresničeni še vsi nadaljnji načrti za katerih dosego zasluži TPZ vso podporo in vplivnost.

Ko sta dečka videla nevarnost, sta začela takoj gasiti ogenj, ko pa sta videla, da nič ne opravi, sta hitela domov klicat na pomoč mater. Še preden pa je prišla na lice mesta gospodinja, so težko poškodovanega hlapca rešili iz plamenov neki delavci, ki so delali v bližnjem vinogradu.

Slana in pozeba

Ptuj, 30. aprila.

Letos se nam obeta prav dobra sadna letina, katere se veseli naš sadjar in vinogradnik, samo da bi tudi pridelke mogla vnovčiti po primerni ceni, ko tako potrebuje denarja. Tudi polja kažejo dobro. Do nastopa tekočega tedna smo imeli prav hladno vreme in je obstojala nevarnost pozebe. V noči med 19. in 20. smo sicer imeli slano, ki pa k sreči ni nepravila škoda. Zgornje Haloze je obiskala že toča. Bila je sicer drobna kot grah, vendar jo je pa padlo toliko, da jo je bilo še drugi dan vse polno ro tleh. Napravila je mnogo škode na sadnem drevju, ki je bilo v polnem cvetju. Prizadeži pa so bili tudi na travi, ki je začelo odganjati

Škot sedi v sobi, zunaj brije oster veter.

— Hej stara, koliko temperature imamo v sobi?

— Sedemnajst stopinj.

— In koliko je zunaj?

— Dve stopinji!

— Hej stara, brž odpri okna, se dve stopinji zraven, pa bomo imeli v sobi — devetnajst stopinj.

Prerokba pri slatinskem vrelcu

Naš Joe pripoveduje kaj čudno zgodbo

Ljubljana, 30. aprila.

Po tistem magičnem večeru naju je povabila gospa Evelina še k sebi na čaj. Se pravi: njena gosta sva bila gospa Olga in moja malenkost.

»Mene ima zdaj samo ta radovednost, je dejala potem v razgovoru gospa Evelina, ali bo bista mlada dama poslušala svariilo madame Retta, naj nikar ne potuje na Sušak in naj ne poroči tistega človeka, ker bo doživela hudo razočaranje, — ali je ne boposlušala?«

»Ne bo! Človek drvi vedno slepo v svojo pogubo!« pripomni z grenkim naglasom gospa Olga, togo strmeč v svojo skodelico. Gospa Olga je bila namreč nesrečnav zakonu; zdaj živi ločena od svojega soproga, ampak jaz jo imam na sumu, da se bo spet povrnila k nje-mu.

»Kaj praviš ti, Joe?« vpraša gospa Evelina mene. »Saj ste tisto damo opazovali. In za psihologa se tudi imate. Kakšen vtis ste zado-bili?«

»Čisto pozitivnega: da ne pojde. Razdrla bo to razmerje. Javno sem ji bral na obrazu, da je besede me-dija niso potrle, marveč razveselile. Morda so ji bile navsezadnje samo potrdilo tega, o čemer si je bila že sama na jasnem. Le da je še oma-hovala, — zdaj pa ne bo več oma-hovala. Gotovo je bil to zanjo pri-jazen miglaj usode, da je šla na to seanco.«

Dami sta na to zamišljeno molča-li. Čez čas pa je rekla gospa Eve-lina:

»Mene je ta večer utrdil v veri o neumrljivosti duše. Videli smo na mediju, kako se duša loči od telesa in zaživi svoje lastno življenje. Da duša lahko živi tudi brez telesa, o tem smo dobili dokaz.«

»Ampak tudi dokaz, da telo lahko živi brez duše.« pripomni gospa Olga, ki je v takih rečeh precej skeptična. »Po tvojem bi bila mora-la madame Retta tam na odru umrelj v momentu, ko je njena du-ša zapustila njeno telo.«

»Saj ga ni še zapustila, ampak se je samo začasno ločila od njega«, razlaga gospa Evelina. Živi kontakt s telesom je ostal. Telo je sploh sa-mo bivališče duše, dokler je to telo namreč živo. Kadar umrje, preneha za dušo to bivališče, in ona se od-seli drugam. To je vendar jasno.«

»Meni ni jasno.« pravi gospa Olga. »Pa kaj misliš, kje je bivala duša madame Rette v času svoje lo-čitve od telesa?«

»Kako si čudna, Olga! Saj so ven-dar govorila njena usta, kje je bi-vala. Med nami je lebdela, se doti-kala naših duš... kako bi sicer mogla vedeti in povedati, kaj ta in oni izmed nas trenutno misli in ob-čuti?... Tako je tudi z dušami naših mrtvih. One bivajo med nami, obdajajo nas — in kadar bomo mi umrli, bodo tudi naše duše tako v nekem stiku z živimi... kaj ti v vse to nič ne veruješ, Olga?«

»Nekoliko že verujem. Saj kar se moje ranjke mame tiče... vselej, kadar se mi o njej sanja, se v mo-jem življenju nekaj dogodi. Zalibog da nikoli nič dobrega.«

»To je ravno dokaz, da je duša tvoje matere vedno pri tebi in da te vselej posvari, kadar ti preti kaj hudega. Za kaj dobrega ni treba, da bi te posvarila.«

Dami sta tako debatirali, jaz pa sem napol poslušal, napol se zatap-ljal v svoje misli. Dokler me ni po-drezala gospa Evelina:

»No, mister Joe, v kaj ste se pa vi tako zamaknili? Niti besedice še niste ziniti, kako vi sicer kaj mi-slite o takih okultnih rečeh?«

»Če je damama prav,« sem spre-govoril, »bom rajši povedal neko zgodbiico iz svojega življenja. Vi si potem o tej stvari lahko mislite, kar hočete, jaz vas samo zagotavljam, da je resnična.«

»O, prisegava, da bova vse ver-jeli!« sta vzkliknili dami hkratu.

»Hvala. Torej prosim prijaznega posluha. Dne 9. avgusta 1920 sem bil na lovu v Sarajevskem polju. Tam v bližini vasi Blažuj izvira iz močvirnih tal vrelc — blažujski kiseljak mu pravijo. Dobra voda, morda boljša kot marsikaka druga slatina. Tam sem ležal tistega vro-čega popoldne v senci jelševega grmovja in prežal na divje golobe, ki so se radi prihajali napajat k temu vrelcu. Tedaj je prišla od ne-kod Turkinja s kositrastim vrčema v roki. Počnila je k vrelcu, napol-nila vrč, nato pa ni zbežala, kakor sem pričakoval, — saj me je med-tem že bila opazila, — ampak je ostala tam čepeč z odgrnjenim obrazom, negibno strmeč v vrelc.

Ta mi bo zdaj poplašila vse go-lobe! Sem se na tistem jezil. Pa sem se čez čas približal vrelcu, da bi žensko s tem prepočil.

»Zdaj pa lažete, Joe!« se je ogle-sila gospa Olga. Mar vam je bilo golobov! To je bilo v resnici po-skus približevanja, kar priznajte.

»Nehaj no, Olga!« jo je zavrnila gospa Evelina. »Saj si lahko misli-va, da je bila Turkinja stara in grda, sicer bi je naš Joe gotovo ne šel odganjat.«

»Bila je mlada in lepa,« sem de-jal. ne meneč se za ta poredna zbadanja. »Se pravi, bilo ji je mor-da 30 let, tam doli se ženske hitro postarajo. In njen obraz — bel, čudno bel in negiben ko marmor-nat kip, da, predstavljajte si mrtev bel kip z živimi črnimi očmi. In ne-izmerno žalostne so bile te oči, da je človeka kar presunilo.

Ni se zmenila za mojo navzoč-nost, ni se zganila, — dalje je strmela v tolmun, iz katerega so kipeli mehurčki, razblinjajoč se na gladini.

V vodnem zrcalu sem gledal njen obraz, ki je bil kakor zagoneten obraz sfinge.

»Zakaj so tvoje oči tako žalostne?« sem jo vprašal.

»Ker vidijo stvari, ki jih druge oči ne vidijo,« je odgovorila, in njen glas je prihajal kakor iz daljave.

»Tedaj znaš gotovo uganiti uso-do?« sem dejal.

Ni dala odgovora. A čez čas je rekla:

»Poišči tri bele kamenčke.«

Na močvirnih tleh ni bilo kamen-čkov. Moral sem jih poiskati na bližnji železniški progi.

»Vrzi kamenčke v vrelc!« mi je velela.

Kamenčki so se nekajkrat zasukali v vrelcu, nato obležali na dnu.

»Danes čez petnajst let... varuj se... velik sovražnik... skušal bo umoriti tvojo dušo...« je mrmrala sfinga.

»Zakaj čez 15 let?« sem vprašal.

»Štela sem trikrat pet krogov,« je odgovorila. —

Cenjeni dami! Verujte mi, poza-bil sem v tem času na tisto Turkinjo in njeno prerokbo, tako popolnoma kot na svojo smrt. Ampak prosim! Lani, na 9. avgusta sem si tam v Rogaški Slatini šel pogledat pod-zemske vrelce, in ko se sklonim nad Donatovim vrelcem, mi iz nje-govega temnega ogledala nenadoma stopi pred oči obraz skrivnostne Turkinje v Sarajevskem polju. In bliskoma sem se spomnil tedanje njene prerokbe. In v resnici sem imel prav v tem času opravka s sovražnikom, kakor ga nisem še srečal v svojem življenju in ga go-tovo tudi nikoli več ne bom. Stra-hovit, nepopisno podel in zavraten sovražnik — malo da ni umoril mo-je duše!« —

S tem je Joe končal svojo zgodbo in je damama voščil lahko noč. Bili sta obe zelo zamišljeni. Joe.

Generaloberst Göring si ogleduje novi Flakov top ob priliki predaje zastav nemški armadi. S tem topom je mogoče z največjo preciznostjo obstreljevati sovražna letala.

Samomor izumitelja

Izumil je že izumljeno napravo

Na Prekrižju v Zagrebu se je včeraj obesil 48letni knjigovez Stjepan Spaček, ki je bil zadnje čase brez dela, bavil pa se je z izumi.

Spaček je pravil svojim prija-teljem da je izumil velike stvari, toda nihče mu ni verjel. Bil je tudi prepričan, da ga ljudje pre-ganjajo. Tačno njegove smrti je pojasnilo pismo, ki ga je pred smrtjo poslal neki ženski v nem-škem jeziku, pa tudi pismo, ki ga je njemu pisal neki zagrebški ad-vokat.

Ravno to pismo ga je pognalo v smrt, kajti Spačku je naznani-lo, da so njegovi načrti šli po vo-di, čeprav je žrtvoval leta in leta za nje.

Spaček je nedavno prijavil v patentnem uradu v Zagrebu neki svoj izum, s katerim je hotel obo-gateti. Trdil se je s tem izumom leta in leta s strastjo, ki je lastna vsem izumiteljem. Žrtvoval je za svoje delo tudi svoje prihranke. Med tem ko je čakal na odgovor, je gradil gradove v oblake, kakor

vsi izumitelji, ki so prepričani, da bodo obogateli s svojimi izu-mi. Ded njimi je pa mnogo pokli-canih in malo izvoljenih. Tako je bilo tudi s Spačkom. Pred dnevi mu je odvetnik sporočil, da nje-govega izuma ne morejo spreje-ti, ker je bil tak izum že pred le-ti prijavljen v Beogradu.

Danes bom mirno in sladko zaspal...

Spaček torej ni izumil nič nove-ga. Tako se godi izumiteljem, ki »odkrijejo smodnik«, kakor pravi-jo hudomušneži.

Spačka je razočaranje stalo življenje. Neki Nessy je spisal po nemško pismo, v katerem ji spo-roča, da njegovega izuma za av-tomatično štetje kovanega denar-ja niso sprejeli. Mučil se je in tr-pel zaradi tega izuma in vse svo-je upanje je zgradil na njem. Zdaj pa je vse propadlo. Pismo je za-ključeno z besedami: Danes bom naposled mirno in sladko zaspal.

In res je Spaček mirno in za-večno zaspal.

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

103

»Radi Bessie?«

»Da. Danes je dobila pismo, v katerem ji njen mož sporoča, da še precej dolgo časa ne bo mogel priti sem. Toda Bessie me noče pustiti same, in zato te prosim, da ji ti ukažeš, naj gre tja, kamor jo kliče ta ljubezen in dolžnost...«

»Toda, Ela, pomisli vendar,« je vzkljnil Jack.

»Jaz hočem, da gre!« je ukazovalno odgovorila Ela. »Bessie je zelo nesrečna, da je že toliko časa ločena od svojega moža in vendar me noče zapustiti. Toda ona mora iti k njemu. Še jutri. Če ji ti to ukažeš, bo ubogala.«

Jack je nemirno korakal po sobi in premišljeval. Naposled je odgovoril:

»Rad bi izpolnil tvojo željo, Ela, toda Bessie preti prevelika nevarnost od Tereze. V Walesu pa je jaz ne morem varovati tako, kot tukaj.«

»Potem pa naj gre z njo nekaj tvojih pomagačev. Oni jo bodo vendar znali varovati pred tisto žensko!«

»To že, toda ta ženska je preveč preprežena in ji bo urkanila. Če bi se Bessie kaj pripetilo, bi si to vse življenje očitala.«

»Toda jaz zahtevam, da pošlješ Bessie v Wales!« je srdito vzkljnila Ela. »Ne morem dalje gledati, kao Bessie tukaj vene in obupava. — Ko ozdravi njen mož, pa lahko oba prideta sem. Nestrpno jo bom čakala in šteta ure do njene vrnitve.«

»Ti torej na vsak način hočeš, da gre ona domov?«

»Da.«

»Dobro. — Že jutri bo odpotovala v Wales.«

Jack je pričakoval, da mu bo Ela še kaj rekla, toda ona je le povsila glavo in počasi odprla vrata.

»Ela!« jo je tiho in nežno poklical.

Pri tem njegovem klicu je vztrepetala po vsem telesu. Že je hotela obstati, toda premagala se je — vrata za njo so se tiho zaprla, Jack je ostal zopet sam...

NA ODPRTO MORJE

Zopet je minilo nekaj dni, ki pa v skrivnostno hišo niso prinesli nobene bistvene spremembe.

Bessie je bila odpotovala.

Sprva se je upirala, ko pa je dobila pismo, da se je Edvardovo zdravstveno stanje poslabšalo, se je s težkim srcem odločila, da zapusti svoj prijateljico.

Dan je še nekaj pomagačev je spremljalo Bessie v Wales, s strojim nalogom, da takoj sporočijo gospodarju, čim bi opazili kaj sumljivega.

Ela in Jack se nista več videla. Od takrat, ko je bila Ela pri njem, je izgledala, kakor da bi bil Jack izgubil upanje, da bi si še kdaj pridobil svoje dekle.

Nekega dne je sedel Jack v svoji sobi in se razgovarjal z Billom, ki mu je prišel sporočiti, da je zakladnica skorajda že povsem prazna in da bo treba odpluti s »Terorjem« in poiskati kako potopljeno ladjo, kakor reče-

»Da se torej odpravimo na pot?« je zamišljeno odgovoril Jack. »To moram še dobro premisliti, dragi Bill. Tiste ladje, ki so se bile potopile v bližini angleške obale, smo že vse preiskali, od takrat pa se ni več potopila nobena ladja.«

Bill se je popraskal za ušesi.

»Gospodar, ali se še spominjate ladje »Duke of York«, ki se je potopila pred dvema letoma?«

»Spominja mše. Toda to se je zgodilo v Atlantskem oceanu. Kraj, kjer se je ladja potopila, imam sicer nekje dobro opisan.« je odgovoril Jack in pričel že tudi brskati v predalu po »stinah«.

»Ta ladja je vozila, kakor rečeno, iz Amerike v Anglijo zlato v palicah menda ga je bilo za nekaj milijonov funtov sterlingov,« je pripomnil Bill.

»Da, slišal sem že o tem.«

»No, ali ne bi mogli poskusiti, gospodar? Odkar smo »Teror« temeljito popravili, nam tako dolga vožnja ne bi delala preglavic. Kakor rečeno —«

»To je vse lepo, dragi Bill, toda zaenkrat ne morem odtod. Niti za trenotek ne smes pustiti svoje — sorodnice same.«

»Potem me pa pustite, da grem sam s »Terorjem« tja.«

»Prav rad bi ti to dovolil, dragi Bill. Toda ne vem, kaj se vse lahko zgodi in mogoče bom prav kmalu sam potreboval »Teror«.«

Bill je nekaj časa premišljeval, potem pa odgovoril:

»Hm, kaj pa če bi gospodično vzeli seboj na »Teror«? Saj imamo nekaj zelo lepo opremljenih kabin. Tu pa naj ostaneta dva čuvaja, ki bosta že kako pobegnila, če bi jima grozila kaka nevarnost. Kakor rečeno —«

»Tvoj predlog je zelo dober, Bill, toda nikakor se ne morem odločiti,« je odgovoril Jack. »Ali je »Teror« pripravljen za na pot?«

»Vsak trenotek lahko odplove mo gospodar. Kakor rečeno!«

»Dobro. Pridi proti večeru še enkrat k meni, Bill. Tedaj ti bom povedal, kako sem se odločil.«

Ko je Bill odšel je Jack nekaj časa sam ostal v svoji sobi in premišljeval naposled pa se je odločil in počasi odšel k Eli.

Obzirnó si je razložil zakaj mora oditi na pot in zakaj je ne more pustiti same v skrivnostni hiši.

Na Jackovo vneto prigovarjanje, je Ela po daljšem oklevanju končno le pristala, da odide z njim na to potovanje.

Ko je zvečer Bill prišel povprašat gospodarja, kako se je odločil, je dobil samo odgovor, naj vse pripravi za pot.

★

V skrivnostni hiši je nastalo nenavadno živahno vrvenje. Jackovi pomagači so bili zelo veseli, da bodo po dolgem času zopet odinili na daljše potovanje in so pridno nosili na »Teror« živež in pogonsko sredstvo za »Terorjeve stroje«.

Proti večeru je bilo že vse pripravljeno za odhod.

Jim in Bill sta posebno skrbno opremila dve kabini, kjer bi za časa potovanja prebivala Ela.

Na nasprotni konec »Terorja«, pa sta odpravila v majhno kabinó — Manuelo, ki je še vedno bila Jackova jetnica.

Ko sta tako vse uredila, se je Bill podal k Jacku in mu javil, da je vse pripravljeno. Takoj se je Jack podal k Eli in kmalu nato se je povčvil z njo v obokanem prostoru — »Terorjevem« pristanišču.

Ela je zdaj s strahom vstopila v čudno ladjo, ki jo je že nekoč bila videla na Škotskem. Sledila sta ji stari Samson in njegova žena.

Kot zadnji je vstopil Jack. Lina na krovu se je neslišno zaprla, krog »Terorja« je pričelo šumeti in piskati, in kmalu se je pogreznil v globino.

Pričelo je potovanje v Atlantski ocean...

Razne novice

Pri nemirih in izgredivih v Španiji v času od 16. februarja do 2. aprila je bilo razdejanih oziroma opustošenih 58 političnih lokalov, 72 javnih poslopij, 33 privatnih hiš, 36 cerkva; požganih pa 12 političnih lokalov, 45 javnih in privatnih hiš, 15 stanovanj. Popolnoma je bilo upepeljenih 56 cerkva, 106 jih je pa v notranjosti izgorelo. Pri izgredivih je bilo ubitih 74 oseb, 345 pa ranjenih.

V Barceloni je bil v sredo opoldne izvršen revolverski atentat na prejšnjega policijskega šefa in njegovega brata. Policijski šef se je zgrudil mrtev, njegov brat pa težko ranjen. Napadalcem se je posrečilo pobegniti.

V Nazaretu (Palestini) so Arabci priredili pred sodnijskim poslopjem burne demonstracije in naposled spopadli s policijo, ki jih je hotela razgnati. Na obeh straneh je bilo več mrtvih in ranjenih.

Generalna stavka francoskih rudarjev, ki naj bi izbruhnila 1. maja, je definitivno odložena, ker so se medtem z delodajalci pogodili za mezde in delovni čas.

Astrološka napoved

za 1. maj

Majnik, mesec pomladanskih radosti, pričanja v dobrih znamenjih. Na nebu je paralela med Merkurjem in Jupitrom, ki pospešuje vse, kar zadeva miselnost in duševnost. Duševnim delavcem daje novih pobud in podvigov in jim poživlja veselje do dela. Za trgovske posle tudi prav dober dan; danes sklenjene pogodbe in zveze obetajo korist. — Nekoliko pa kvarijo dan Plutonovi vplivi, ki bodo merkurjske ljudi (v juniju in septembru rojene) zavajali v poslovne zvižajnosti in nerealnosti. Treba torej danes previdnosti v občevaranju s takimi ljudmi. — V politiki utegne ta dan prinesiti kaj novega. — Ljubavno in rodbinsko življenje je na splošnem v dobrih aspektih.

— Ste kaj nervozni, kadar vozite avto?

— Niti najmanj ne. Samo tedaj sem nervozen, kadar mi trgovec z avtomobilom pošlje poziv za plačilo zastalega obroka.

Dva žurnalista sedita v kavarni in tarnata.

— Še nisi obedoval, dragi kolega?

— Niti — kapljice ne!

Iz domačih gajev

FRAN TRINKO — ZAMENJSKI:

Razpršeno cvetje

Pozno, sicer pozno,
vendar si dospela,
dol in grič oblekla
s cvetjem prevesela.

Vse se živo giblje,
vse radostno peva;
vso naravo novi,
sveži duh preveva.

Samo v duši moji
mrzla smrt kraljuje,
in v ledenem srcu
zimski burja rjuje.

List za listom z drevja
suh pod zimo pada,
vendar novo listje
vesna da mu mlada.

Tudi srce moje,
zimoj pomorjeno,
zopet je na pomlad
živo prerajeno.

Listja in pa cvetja
v njem cvete množina,
a na vsakem čitam:
Bog in domovina!

★

Ivan Trinko — Zamejski, rojen 1. 1863. v Tarčmanu v Beneški Sloveniji. Bil je profesor bogoslovja v Vidmu. Sodeloval je pri »Ljubljanskem zvonu« in je v Gorici izdal svoje pesmi 1. 1894. v posebni zbirki. Pozna se mu vpliv italijanske poezije: Bujna fantazija in krepka plastika. Zanimivi so njegovi članki o beneških Slovencih, katere je objavljval vsespovsod ter s tem budil zanimanje za Beneško Slovenijo.

Morska bolezen v nebotičnikih

V ameriških nebotičnikih so zaznali, da se jim voda v kopalnicah tako guglje, kot morje ob zmerno viharjih dnevih. Često se pa tudi zgodi, da se ljudi z občutljivim ledencem lotijo že v štiridesnem nadstropju v kopalni banji čudni občutki, ki kažejo točno iste simptome kot morska bolezen.

Znanstveno so ugotovili, da se nebotičniki v času silnih viharjev majojo do 2 cm sem in tja. To gugalje je pa včasih tako silno, da se majojo lostenci po sobah in slike na stenah ter padajo tudi vaze z omar. Potemtakem res ne moremo zavidati Amerikancev za njihove nebotičnike, v našem nebotičniku vsaj vse lepo stoji, vsaj če se »ga« človek le preveč ne navleče.

Posledice gladovanja

Ruski učenjak in zdravnik Ivanovski je obšel pred nedavnim časom vse kraje tajinstvene Kine. Tod je vladala dolgo časa velika lakota. Umirali so tisoči in tisoči radi po manjkanja hrane. Ivanovski je preiskal več takih gladovnih umetnikov ter prišel do zanimivih zaključkov.

Vsled gladovanja preneha človeku rasti celoten telesni ustroj, prenehajo rasti lasje (slabo za biveci), ki hitro osive ter prično izpadati. Zobje se začno krušiti ter izpadajo. Barva oči postane znatno svetlejša, koža po vsem telesu se nagubani kot pri starih ljudeh, celoten telesni ustroj pa močno oslabi.

Proti centralizmu in proti federalizmu

Na konferenci pristašev JRZ v Skoplju je minister za socialno politiko dejal med drugim:

Edino vprašanje, edini program ki je izven diskusije in ki ne more biti predmet dnevne politike, strankarskih ključev, partizanskih obračunov in pogodb, je vprašanje narodnega in državnega edinstva, o katerem imata naša stranka in naš program povsem precisišene in jasne pojme.

Niti kruti centralizem, niti najširši federalizem ne moreta zadovoljiti potreb našega narodnega življenja, če se sistem vladanja glede upravljanja naroda ne izvede tako, da narod čuti, da je v svoji narodni državi, da mu je uprava pravična in pristopna, da v njej sam sodeluje v vseh izrazih narodnega in državnega življenja. Zato smo mi proti vsakemu centralizmu, a tudi odločni sovražniki vsake take notranje ureditve, ki hoče iz enega naroda ustvariti umetno sestavino sestavljene države, ki ji primanjkujejo osnovni pogoji za njeno življenje, ki iz osnove negira naš edinstveni narod po jeziku in krvi.

Dr. Ploj pri patriarhu

Podpredsednik senata dr. Miroslav Ploj je posetil v Sremskih Karlovcih patriarha Varnava in se z njim dolgo razgovarjal. Patriarh Varnava je dr. Ploja obdržal na obedu.

Finančni odbor narodne skupščine

Kakor poročajo iz Beograda, se danes popoldne sestane finančni odbor narodne skupščine. Razpravljali bo o pogodbah, ki jih je vlada sklenila z radijsko družbo d.d. v Beogradu in radijsko družbo d.d. v Zagrebu.

Imenovanje v glavnem generalnem štabu

Podpisane ukaz, s katerim je imenovan za vršilca dolžnosti štaba inspekcije državne obrambe polkovnik Avgust Marić, za vršilca dolžnosti operativnega oddelka glavnega generalnega štaba polkovnik Radivo Janković, za pomočnika načelnika generalštaba zrakoplovstva polkovnik Miodrag Damjanović, za pomočnika načelnika generalštaba prve armije polkovnik Dragutin Pavlović, za šefa oddelka za šolstvo polkovnik Čedomil Škekić, za šefa organizatornega oddelka operativnega oddelka polkovnik Antun Parte, za šefa mobilizacijskega oddelka polkovnik Djordje Dunjić, za šefa prvega oddelka informacijskega oddelka polkovnik Andreja Božanović, za šefa operativnega oddelka generalštaba zrakoplovstva pa polkovnik Branko Naumović.

Seja poslanskega kluba JNS

Kakor poroča »Jutro« iz Beograda, je za 1. maj ob 5. popoldne sklicana seja poslanskega kluba JNS. Predsedstvo kluba je pozvalo vse narodne poslance, ki so člani kluba, da se seje zanesljivo udeležijo.

Pot v Berlin — skozi srednjo Evropo

Važne zunanje politične izjave dr. Hodže

Praga, 30. aprila. g. Predsednik ministrskega sveta dr. Hodža je imel pred senatnim odborom za zunanjo politiko govor, v katerem je izvajal sledeče: »Češkoslovaška zunanja politika temelji na bazi kolektivne varnosti. Organizacija centralne Evrope je v interesu kolektivne varnosti, dela pa se pri vsem tem na tem, da se Mala Antanta približa državam rimskega protokola z namenom, da se ustvari učinkovitejši preferencialni sistem ter se tako razširi baze za izmenjavo dobrin in prepreči diskriminacija med posrednimi državami.

Gotove podunavske države žele, da ustvarijo te principe s pomočjo bilateralnih paktov. Medtem ko bi se ti pakti sklenili, bi se lahko sklenil tudi nekak trgovinski sporazum med Češkoslovaško in Avstrijo, ki bi imel nekak značaj kolektivnega sistema zblizanja. Ako bi pa hoteli, da ta trgovinski spo-

razum postavimo za izhodno točko za širši in splošni sistem, bo pa potrebno mnogo več pogojev.

Na vsaki način pa bi v tem slučaju vodili razgovore tudi z drugimi državami, predvsem z Italijo in Nemčijo. Za Češkoslovaško je povsem naravno važno, da stopi v dobre trgovinske veze z Nemčijo, ki so bile zadnja leta zelo slabe.

Dr. Hodža je nato poudaril, da je potrebno, da se tudi Bolgarija uvrsti v sistem podunavskih držav. Z ozirom na Nemčijo je Hodža rekel da »pot v Berlin vodi le skozi centralno Evropo« in da organizacija centralne Evrope ni v ničemer naperjena proti Nemčiji. »Mi smatramo za absolutno potrebno, da se ustvari čim več možnosti sklenitve bilateralnega sporazuma z Nemčijo, kateri ne bo v kontradikciji s splošnim sistemom varnosti«.

Bombe v Jafi

Nemiri v Palestini trajajo dalje

Jeruzalem, 30. aprila. z. Nemiri se še nadaljujejo. V bližini Damaska je prišlo do spopadov med Arabci in policijo. Policija je rabila orožje. Padlo je na obeh straneh več mrtvih.

Situacija je še vedno zelo kritična. Nemiri se širijo proti severu. Tudi ti nemiri so vzrok propagande, ki se je že razširila do Dama-

ska. Demonstranti napadejo vsak avtomobil ter ga razbijejo. Policija mora vedno posredovati.

Danes so arabski agitatorji vrgli nekoliko bomb v Jafi. Žrtev ni bilo. Razrušeno je neko židovsko skladišče. Policija je aretirala vse voditelje večerajšnjih neredov v Nazaretu.

Važne spremembe v upravni in policijski službi

Z ukazom kraljevih namestnikov so napredlog notranjega ministra imenovani:

Za pomočnika drinske banovine Dušan Rašković, do sedaj podban vrbaske banovine, za pomočnika bana vrbaske banovine Nemanja Ljubisavljević, načelnik oddelka za zaščito javne varnosti v notranjem ministrtstvu.

Za pomočnika bana savske banovine Stanoje Mihaldžić, do sedaj upravnik policije v Zagrebu, upokojena pa sta pomočnik bana savske banovine dr. Stevan Hadži in načelnik upravnega oddelka moravske banovine Vladimir Hajduk-Veljković.

Novi savski ban

O novem savskem banu pišejo sušaške »Primorske Novine«: »Imenovanje dr. Viktorja Ružiča za bana savske banovine je bilo zelo simpatično sprejeto v vseh krogih, v katerih je dr. Ružić znan in visoko cenjen, tako po svojih sposobnostih kakor po svojih političnih pogledih. Splošno mišljenje je, da bi se v današnjih razmerah težko storilo boljše izbiro za to odgovorno mesto«.

Rotarijski kongres

V Dubrovniku se vrše zadnje priprave za veliko konferenco rotarijskih klubov. Delegati prispe-

jo v Dubrovnik danes. Po dosedanjih prijavah se konference udeleži nad 250 oseb. Konferenci bo predsedoval novi savski ban in dosedanji guverner jugoslovenskega distrikta Rotarijcev dr. Viktor Ružić, ki pa bo nato svoje mesto odložil radi imenovanja za bana. Svečana otvoritev kongresa bo v petek ob 11. dopoldne.

Za načelnika upravnega oddelka drinske banovine Mihajlo Krečković, do sedaj načelnik splošnega oddelka iste banske uprave, za banskega inspektorja dunavske banovine Miloš Rašić, do sedaj načelnik upravnega oddelka drinske banovine, za načelnika splošnega oddelka drinske banovine pa Milan Popović, do sedaj banski svetnik iste banovine.

— Vi se mi ne zdite primeren za čuvaja. Rabim človeka, ki bo noč in dan ostro pazil na vsako malenkost.

— Potem vam svetujem, da kar vzamete mojo ženo za čuvaja.

„Glas“ stane 12 Dir

Angleška „Bela knjiga“ za mornarico

London, 30. aprila. n. Dames je britanska admiraliteta objavila »bela knjiga« o predlogih za narodno obrambo, posebno pa predloge, ki se nanašajo na obrambo države s pomočjo mornarice. Objavljen je tudi nov kredit v znesku 10 milijonov funtov šterlingov, ki naj se uporabi za izpopolnitev pomorske obrambe Velike Britanije.

Amerika in Litva

Kovno, 30. aprila. v. Danes je prispel semkaj ameriški ambasador v Moskvi, ki bo ostal v Kovnu dva dni. Medtem je že imel daljšo konferenco z zunanjim ministrom.

Trgovinska pogajanja med Anglijo in Rusijo

London, 30. aprila. n. Na poziv britanske vlade, da se čimprej prične razgovori o sklenitvi trgovinske pogodbe, je sovjetska vlada odgovorila povoljno. Sovjetski poslanik v Londonu je v tej smeri že imel nekoliko razgovorov z zunanjim ministrom Edenom in drugimi ministri.

Dinamitne patrone v Madridu

Madrid, 30. aprila. d. Policija je v Linaresu v nekih prostorih zemljoradniške stranke našla večjo količino dinamitnih patron. Aretiranih je nekoliko oseb.

Odbita pomilostitev v Sofiji

Sofija, 30. aprila. f. Vojno kazensko sodišče je odbilo prošnjo oblastnega sodišča v Sofiji za pomilostitev na smrt na večalih obsojenih polkovnikov Koleva in Kalendarova.

— Uro nazaj, sicer te mahnem, da boš videl tristo sonc!

— Prisegam, da je nimam v nobenem žepu!

★

Dva Bavarca, — mlada zakonca, sta prišla v Pariz. Znala nista niti besedice francoskega, zato sta prišla često v zadrego. Pridesta v kavarno, hočeta sesti k mizi. Takoj priteče natakar ter jima hoče povedati, da je že zasedeno:

— Pardon, pardon — — —

— Ah, poglej no, Hans, prvi človek, ki ga srečam v tem nesrečnem Parizu da govori vsaj nemško.

Med čebelicami vztrajnega dela

**Reporter je obiskal odlikovanke v tobačni
tovarni in z njimi pokramljal**

Ljubljana, 30. aprila.
Človek bi dejal, da romantika
gineva, vendar temu ni res tako.
V naših nemirnih in nestalnih
dneh je pač nemara dobila neko-
liko drugačno podobo, zato pa ni
nič manj zanimiva, ampak uteg-
ne biti celo lepša, ker nam je
bližja.

Prve slovenske industrijske de-
lavke so bile v času, ko nam je
bila beseda proletarec še skoraj
neznana, naše delavke v tobačni
tovarni. Cigararice so bile brhka
dekleta in je včasih po Ljubljani
krožilo o njih polno galantnih
anekdot. Med mladimi študenti,
trgovci, obrtniki, pa tudi med od-
ličnimi meščani in visokim urad-
niki se je

vnelo nekatero srce

za lepoto, ki je s svojo spret-
nostjo skrbela tudi najbolj razva-
jenim tobakanjem za čim popol-
nejši užitek. Prav zanimiva bi
bila statistika, koliko ljubljanskih
gospa je kdaj prej delala v tobač-
ni tovarni. To pa hkratu dokazu-
je, da v Ljubljani nimamo

demokracije samo na jeziku

ampak da smo res demokracijski
in cenimo človeka po njegovem
delu, ne pa po namišljenih privi-
legijah in zastarelih predsodkih.

Zveste lepi tradiciji

so ostale delavke v tej tovarni
tudi danes. To zlasti potrjuje njih
vztrajnost. Saj jih je mnogo med
njimi, si so vztrajale v delu že

celih petdeset let

To je doba, ki pomeni celo živ-
ljenje in smo lahko ponosni, da
imamo v svoji sredi tako zveste
delavne moči.

Ravnateljstvo tovarne se je te-
ga tudi zavedalo in predlagalo
vrsto delavk v odlikovanje.

Naš reporter jih je potem obi-
skal, da jim čestita k priznanju
ni malo pokramlja z njimi. Vzlic
visokim letom in vzlic težkemu
vzdušju, ki ga zastruplja tobako-
va soparica, je na teh obrazih še
vedno dovolj volje in energije.

Dober dan!

Prijazne oči že spoznao repor-
terja in beseda je takoj topla in
domača.

Kako je? Ej no, tako in tako.
Veseli nas, ko ste nas prišli že
prej obiskat in opisat naše delo.
Hvala vam za čestitke. Vidimo,
da imate dobro srce.

Da, srce je tudi danes še nekaj
vredno, čeprav bi nekateri radi
vse utesnili v suhe račune. Me se
ne smemo opajati s številkami.
Kam pa bi prišle?

Seveda, včasih je težko in mar-
sikaj bi si želele drugače. Kdo pa
si ne želi, ali ne? Saj brez želja
ni življenja...

Delavka in mati

Tamle dela žena, ki je že pre-
cej v letih. Vso mladost je pustila
za svojo delavno mizo in ven-
dar je še našla časa za materin-
stvo in družinsko življenje. To je
zdravje, ki ga tudi reporter od-
kritosrčno občuduje.

V kratkih presledkih odmora, o
praznikih ali kdo ve kdaj je spo-
znala njega, pa sta se vzela. Sa-
mo malo sanj o sreči in mehkobni
poeziji, pa je bilo spet treba iti
na delo in delati še s podvojeno
silo. V takih neprekinjenih naglici
se je približal čas, ko se je mlada
družinica povečala za novega
člana. In mati-delavka je morala
sedaj opravljati še gospodinjke
in materinske dolžnosti. Kako?
Eh, saj še sama ne ve, kako.

Ljubezen dela čudeže

Opoldne po delu je mlada mati
odhitela kakor vihra domov. Saj
mali sinko ni smel nič čutiti, da
mora mati delati od zore do mra-
ka. V naglici mu je napravila vse,
kar takle majhen zemljan potre-
buje. Še ga je previla, ga nežno
pobožala, privila na prsi in polo-
žila v posteljico. In ko so male-
mu lezle zadovoljne oči skupaj, je
že mati sedela za delovno mizo
v tovarni in delala, delala. Tako
je minilo nič koliko let. Sinko je
že sh, ima že sam družino, mati
pa je kakor začarana v delo in ne
neha opravljati posla, ob katerem
je zasnela o sreči.

Da, take so naše delavke. In
pri vsem tem ni nobene nejevo-
lje. Tu, tam vzdihljaj. Seveda,
pridejo skrbi, pridejo včasih kri-
ži, ki zatemne in zagrene jasnino,
vendar te zdrave nature vse pre-
magajo.

Gadje leto se začneja

Ljubljana, 30. aprila.

Ljubljanska bolnišnica ima vse bolj
pogosto opravka z različnimi kačjimi
piki. Sicer sonce še nima svoje po-
polne moči pa je vendar že oživel
več te strupene golazni, tako da se
vedno bolj pogosto množe slučajni
strupeni pikovi ter ugrizov. K sreči,
da sta naši edini strupeni kači samo
gad in modras ter da jih naše pode-
telako ljudstvo že precej dobro poz-
na. Vendar pa utegne biti, če ni ta-
koj pri rokah izvežban reševalec, tak
strupen pik smrtno nevaren.

Danes so pripeljali v ljubljansko
bolnišnico malega šestletnega Zava-
nika, sina posestnika iz Ježice. Mali
si je dal opravka zunaj ter je odnekod
izvabil

lepega pisanega gada

ki se je sončil ter užival toploto pr-
vega pomladanskega dne. Nesreča je
hotela, da je zasumelo ter hipoma
usekalo, gad je pilil ter nato zbežal.
Deček je seveda takoj zajokal ter
privabil domača, ki pa so po prvi
pomoči prepeljali malega v bolnišni-
co. Stanje malega Zavašnika seveda
ni nevarno ter bo kmalu zdrav.

Obsojen trgovec z dekleti

Subotica, 30. aprila.

Pred dvema mesecema so orož-
niki aretirali v vlakcu med Subo-
tico in Beogradom nekega Niko-
dija Pavloviča, ki je trgovec v
Nišu in obenem nevaren trgovec
z dekleti.

Dekleti sta ga izdala

Pavlovič je iz Subotice odve-
del dve dekleti, ki juna je preskr-
bel »nočno« službo v neki gostil-
ni v Nišu. Pavlovič je potoval v
drugem razredu, dekleti pa v
tretjem, da bi ne vzbudil suma
pri orožnikih, ki pregledujejo pot-
nike v vlakcu.

Orožnik je dekleti pobaral, kam
se peljeta in zakaj. Beseda je da-
la besedo in dekleti sta zbrbljali
in povedali, da ju pelje Pavlovič
v Niš, kjer bosta v nekem noč-
nem lokalu dobro služili. Orožni-
ku se je zdelo vse skupaj zelo
sumljivo. Prijel je Pavloviča, ki
je sedel v sosednjem vagonu, in
ga konfrotiral z dekletoma. Spr-
va je gostilničar vse tač, potem
je pa skušal orožnika odpraviti s
podkupnino. Pomnil mu je 400 di-
narjev.

Pustolovščina letalca

Iz Pariza poročajo:

Pred kratkim so oblasti zaple-
nile letalo znanega francoskega
sportnega letalca Drouilleta. Le-
talo, ameriški dvokrovnik, so za-
časno spravili v hangar na civil-
nem aerodromu Villacoublay. Dro-
uillet je bil angažiran od abesin-
skega cesarja kot tehnični sveto-
vavec in je hotel odpotovati s
svojim letalom v Abesinijo.

V soboto je zaprosil Drouillet
za dovoljenje, da bi smel pregle-
dati svoje letalo. Letalo so tedaj
potegnili iz hangarja, Drouillet pa
se je usedel vanj in pognal mo-
tor, češ da ga preizkusi. Naen-
krat pa se je letalo dvignilo v
zrak in v nekaj minutah izgnilo
izpred oči policistom, ki so bili
Drouilleta spremili na aerodrom.

Prvotno se je govorilo, da je
bilo aparat zaplenjen na interven-
cijo italijanskega veleposlanika,
medtem je pa tudi »Petit Parisi-
en«, poročal, da se je to zgodilo
na zahtevo Drouilletove ločene že-
ne kateri dolguje on že dve leti
alimente. Letalo je bilo ocenjeno
na 120.000 frankov in j imelo iti
te dni na javno dražbo.

Za pobeglim letalcem je izved-
la policija tiralo. Domnevalo, da
namerava poleteti v Abesinijo.

Včeraj je prišla iz Rima vest,
da je moral Drouillet zaslišno pri-
stati na aerodromu v Centocello,
ker mu je zmanjkalo bencina. Ta-
koj po pristanku je Drouillet izgi-
nil, letalo pa je zaplenila italijan-
ska obast.

„Glas“ je poceni

Trobee Marija, služkinja iz Ljublja-
ne, je pa iz nepazljivosti pustila od-
prto pipo pri svetilnem plinu. Plin ni
dolgo časa ubajal, zato tudi stanje
Trobee, ki je sedaj v bolnišnici, ni
nevarno ter bo kmalu okrevala.

Propadla maturantka

Orožnik se ni dal podkupiti.
Aretiral je gostilničarja in ga iz-
ročil subotški policiji, kjer so ga
zaslišali. Izdal je tedaj tudi svo-
jo pomočnico, neko 30letno Gi-
zelo Boškovič.

Gizela je ločena žena nekega
gostilničarja iz Južne Srbije. Ma-
turirala je na subotški gimnazi-
ji in se kmalu nato poročila z
cimenjenim trgovcem. Zašla pa je
v slabo družbo in se pogrezala
čedalje bolj v blato. Naposled je
postala trgovka z belim blagom.
Dobavljala je sumljivim nočnim
lokalom dekleta, ki so se proda-
jala gostom. Največ takega »bla-
ga« je pošiljala v Južno Srbijo.

Oba obsojena

Pred okrožnim sodiščem v Su-
botici se je vršila proti obema
te dni razprava. Oba osumljenca
sta zaničala krivdo. Dekletoma
sta hotela preskbeti samo službo
in nič drugega. Dekleti sta pa pri-
čali drugače. Sodišče se je pre-
pričalo, da sta kriva in sta bila
tudi oba obsojena in sicer Pavlo-
vič na 10 mesecev ječe, Gizela
pa na 5 mesecev ječe.

Selitve bo 1. majnika v Ljublja-
ni gotovo nad 500, saj je na sodišču
kar 553 odpovedi stanovanj z večino
za majnik. Tudi mestna občina je od-
povedala 18 strankam, ker ne morejo
redno plačevati najemnine. Da jim pa
to olajša, mestna občina baje name-
rava svojim najemnikom najemnine
še zvišati. Vplivni zgled mestne ob-

MALI OGLASI

HRANILNE KNJIZICE
prodane ali knpite najboljše potom
moje oblasti vno dovoljene plačane. —
Dona tako j. Priložite znamke.
RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 3640.

Akviziterje
z možnostjo veli-
kega zaslužka
iščemo. — Sedaj
ugoden čas. Ta-
kojšnje ponudbe
na upravo lista
pod »Dober za-
služek«.

Telefon 2059

**suhe drva,
premog in
karbopakete**
dobite pri

L. Pogačnik
Bohoričeva ulica 5

Zenitve

in možitve
boljših krogov po-
sredujemo najvest-
neje. Razpošiljamo
informativne pro-
spekte proti pred-
plačilu Din 10.—
v poštinih znamkah
diskretno. Velika
izbira odličnih par-
tij obojega spola.
Naročite takoj pro-
spekte! »Rezore«
Zagreb — pošta 3

Textil-industrie
Sammlung Goe-
schen, tri knjige,
Spinnerei, Weberel,
Färberel, prodam
za Din 75.—. —
Naslov v upravi.

38-55

številka, katero
pokličite pri naro-
čevanju svojih

oglasov
**„Glasu
naroda“**